

Eesti keele ainekava

1. Õppeaine kirjeldus, sh ainespetsiifikast lähtuvad erisused

1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärgi. I kooliastmes loeb õpilane vähemalt kümme, 4. klassis vähemalt neli tervikteost eesti või maailma lastekirjandusest. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamisoskust.

I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelele. Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemis- ja kirjutamisoskuse arendamisega. Esmase kirjutamisoskuse kujundamisest sõltub edasise kirjaliku eneseväljendusoskuse tõhusus. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.

Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja kujundatakse oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada. Kirjutamise õpetamisel viimistletakse kirjatehnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Loetav käekiri on alus kirjalikule eneseväljendusele viisil, kus ka teised kirjapandust aru saaksid. Esimeses kooliastmes on oluline saavutada sihipärane kirjutamisoskus, samuti oskus oma mõtteid kirjalikult väljendada.

Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja küsimuste toel arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumus, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu.

2. Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) väärtustab eesti keelt;
- 3) omandab eesti keele lugemistehnika;
- 4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest;
- 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades;

- 6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- 7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;

3. Lõimingu võimalused: üldpädevused, läbivad teemad, teised õppeained

Kätt aitavad kirjutamiseks ette valmistada mitmesugused tegevused erinevate õppeainete tundides, mis arendavad üldist koordinatsiooni ja peenmotoorikat, käe, silma ja kõne koostööd, kirja rütmi ja liikumise suunda ning liigutusmälu. Sellised tegevused on näiteks kunstiõpetuse tunnis: kirja eelharjutused õlipastellide ja värviliste pliiatsitega suurtel paberitel, mustrite joonistamine, šabloonide järgi joonistamine, vaba joonistamine; või tööõpetuse tunnis: voolimine, rebimine, lõikamine, meisterdamine jms; või liikumistunnis tähe kujude läbi kõndimine, tähtede kujutamine kehaga, žongleerimine šifoonrätikute ja tangainetega täidetud kotikestega, ronimine, palli mängimine jms; või muusikatunnis: muusika rütmis liikumine, tantsimine, näpu- ja laulumängud, sörmelaulud, laulud koos liigutustega, kirja eelharjutused muusika ja rütmifraaside saatel jne.

- 4. Õpitulemused ja õppesisu klassiti, sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused.

1. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕISTED	PRAKTILISED TÖÖD, ÕPIPROJEKTID ÕPPETEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
Kuulamine	<ul style="list-style-type: none"> • eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; • toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; • kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab 	<p>Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.</p>	<p>Häälik, täht, hääli, kuulamine, kuulmine, hääliku pikkus.</p> <p>Klassireeglid ja kokkulepped, rühmatöö, diferentseerimine,</p>	<p>Kuulamisülesanne "Hääled" „Metsloomade hääled“</p> <p>„Tähtede laul“ (eesti keeles);</p> <p>Mitmesugused sõnamängud („Kalamäng“; „Rikkis telefon“ jm)</p> <p>Õppekäigud, teatri- ja kinokülastused, ühisüritused</p>

	<p>kuuldud lause, jutu sisu;</p> <ul style="list-style-type: none"> teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; 		materjali varieerimine,	(Terve Turba, pillipäev; EV matk), raamatukogutunnid.
Kõnelemine	<ul style="list-style-type: none"> väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust; koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, esitab luuletust peast; 	<p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.</p> <p>Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatäheenduse selgitamine ja täpsustamine.</p> <p>Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.</p> <p>Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p> <p>Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.</p>	Lause, jutustus, kirjeldus,	<p>On soovitatav valida igasse eesti keele tundi üks hääldusharjutus (rütmisalmid, kiirkõneharjutused ja intonatsiooni-harjutused);</p> <p>Jutu koostamisel eelnev pildi joonistamine. Jutt sünnib kõigepealt pildina; seeriapiltide järjestamine.</p> <p>Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p> <p>Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.</p> <p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.</p> <p>Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p>

		<p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.</p> <p>Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Klassiga ühiselt kogetud sündmuste vahendamine jutustades: jutustamine eri rollides. Pantomiim-mõistatused tuttavate juttude kohta.</p> <p>Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>		<p>Klassiga ühiselt kogetud sündmuste vahendamine jutustades: jutustamine eri rollides. Pantomiim-mõistatused tuttavate juttude kohta.</p> <p>Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>
Lugemine	<ul style="list-style-type: none"> tunneb häälik-tähest vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt; mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille 	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhatakse). Lugemistehniliselt raskete</p>	<p>Lugemine, lugemispala, lugemistehnika, lugemisoskus, jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus, liisusalm, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, : autor, pealkiri, tegelane, kunstnik, kahekõne.</p>	<p>Koolibri „Lugemismängud“, sõnamängud, Õppemängud: sõnade otsimise mängud (koolitarbed, sulghäälik sõna algul, nädalapäevad), sõnamängud (muinasjutud, vastandsõnad, liitsõnad), emakeel (vanasõnad, elukutsed, muinasjutud, tähed tähestikus, jne), memoriin (muinasjututegelased, raamatutegelased), kaardimängud, ristsõnad).</p>

	<p>vastused on palas otsesõnu öeldud;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõtleb jutule alguse või lõpu; • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...); 	<p>sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.</p> <p>Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.</p> <p>Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus,</p>	<p>Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga.</p> <p>Pildiseeriad erinevatel teemadel: http://www.hev.edu.ee/?id=132</p> <p>Liisusalmid: http://lastega.ee/index.php/et/luuletused/liisu https://katrinnaidend.wordpress.com/kone-arendamine/liisusalmid/</p> <p>Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine.</p> <p>Lugemismängud, https://lugemisyhing.ee/mangud-ja-materjalid/lugemismangud/</p>
--	--	---	--

		<p>piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.</p> <p>Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).</p>		<p>http://www.lugemisyhing.ee/index.php?page=267</p> <p>Sõnamängud: i-harjutused (sõnade ühendamise teemad: lilled, loomad, marjad, puud, Eesti lastekirjanikud, jõulud, mereröövlid, naljaküsimused).</p>
Kirjutamine	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; • kirjutab tahvlilt ära; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab näidise järgi kutse; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; 	<p>Kirjatehnika</p> <p>Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiaatsi ja kriidiga, joonistätete kirjutamine. Õige pliiaatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel ka 2.klassis). Tähtede seostamine.</p> <p>Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>Kirjalik tekstiloome</p> <p>Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi).</p>	<p>Joonistäht, väike ja suur kirjatäht, tähekuju,</p>	<p>Kirja eelharjutus, tähe kirjutama õppimine üksikult ja sõna koosseisus ning kirjutamise harjutamine.</p> <p>Õppemängud: sõnade otsimise mängud (koolitarbed, sulghäälik sõna algul, nädalapäevad); sõnamängud (muinasjutud, vastandsõnad jm); emakeel (vanasõnad, elukutsed, muinasjutud, tähed tähestikus, jne),</p> <p>Jutu koostamisel eelnev pildi joonistamine. Jutt sünnib kõigepealt pildina. Seeriapiltide järjestamine.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab omasõnade algusesse <i>k, p, t</i>; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; • teab, et lause lõpeb punktiga; • teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; • kirjutab õigesti oma nime. 	<p>Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p>Õigekeelsus</p> <p>Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.</p> <p>Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (<i>k, p, t</i>) omasõnade alguses. <i>i</i> ja <i>j</i> ning <i>h</i> sõna alguses seoses tähtede õppimisega.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.</p> <p>Liitsõna vaatlus (moodustamine).</p> <p>Sõnade lõpu õigekiri, <i>-d</i> ja <i>-vad</i> (mitmus) ning <i>-b</i> (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüümärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).</p> <p>Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).</p>		
--	--	---	--	--

2. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕISTED	PRAKTILISED TÖÖD, ÕPIPROJEKTID, ÕPPETEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
Kuulamine	<ul style="list-style-type: none"> eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; 	<p>Hääliku pikkuste eristamine sõnamängus, liikumise ja liigutuste abil, põhirõhk suluta kaashäälikul.</p> <p>Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine mängus, praktilise ülesande lahendamisel (välitund, otsimine, mõõtmine).</p> <p>Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa</p>	<p>häälik, täht, häälik, kuulamine, kuulmine, hääliku pikkus;</p> <p>aktiivõppe-meetodid,</p> <p>refleksioon (mõistekaart, kokkuvõte,</p>	<p>Kuulamisülesanne “Hääled”</p> <p>„Metsloomade hääled“</p> <p>Õppekäigud, teatri- ja kinokülastused, ühisüritused</p> <p>Eesmärgistatud kuulamise hindamiseks võib koostada töölehti, esitada avatud küsimusi, pakkuda valikvastuseid, õige-vale ülesandeid (ka õige-vale vastuse esitamine),</p>

		<p>skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Kaaslase ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p>	<p>õpiblogi, juhtumianalüüs), iseseisvat õppimist toetavad meetodid;</p>	
Kõnelemine	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab kõnes terviklauseid; • teab ja leiab vastandtähendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; • väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab 	<p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused sõnamängulistes harjutustes, kiirkõne, kajamäng. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus: muinasjuttude esitamine, igapäevaolukordade lavastamine. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses: rongi, loomade häälte jm imiteerimine. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Nii enese kui ka teiste soorituste tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja</p>		<p>On soovitatav valida igasse eesti keele tundi üks hääldusharjutus (rütmsialmid, kiirkõneharjutused ja intonatsiooni-harjutused);</p> <p>Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.</p> <p>Õppemängud: sõnade otsimise mängud (koolitarbed, sulghäälik sõna algul, nädalapäevad), sõnamängud (Eesti lastekirjanikud, muinasjutud, vastandsõnad, liitsõnad), emakeel (vanasõnad, elukutsed, muinasjutud, tähed tähestikus, jne), memoriin (muinasjututegelased, raamatutegelased), kaardimängud, ristsõnad).</p> <p>Jutu koostamisel eelnev pildi joonistamine. Jutt sünnib kõigepealt pildina.</p> <p>Seeriapiltide järjestamine.</p> <p>Pildiseeriad erinevatel teemadel: http://www.hev.edu.ee/?id=132</p>

	erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel;	<p>selle põhjendamise. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.</p>		<p>Liisusalmid:</p> <p>http://lastega.ee/index.php/et/luuletused/liisu</p> <p>https://katrinnaidend.wordpress.com/kone-arendamine/liisusalmid/</p>
Lugemine	<ul style="list-style-type: none"> • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab 	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine.</p>		<p>Koolibri “Lugemismängud”;</p> <p>On lugenud jõukohaseid lasteraamatuid, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi;</p>

	<p>intonatsioon loetava sisu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; • kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; • on lugenud jõukohaseid lasteraamatuid, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu 	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine.</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.</p> <p>Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine.</p> <p>Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine.</p> <p>Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks);</p>		<p>Lugemismängud, https://lugemisyhing.ee/mangud-ja-materjalid/lugemismangud/</p> <p>http://www.lugemisyhing.ee/index.php?page=267</p> <p>Sõnamängud: i-harjutused (sõnade ühendamise teemad: lilled, loomad, marjad, puud, Eesti lastekirjanikud, jõulud, mereröövlid, naljaküsimused).</p> <p>Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades.</p>
--	--	---	--	---

	<p>sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi;</p>	<p>skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna. Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>		<p>Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>
<p>Kirjutamine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; 	<p>Kirjatehnika Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud</p>	<p>häälik, täht, hääli kuulmine, kuulmine, hääliku pikkus</p>	<p>Sõnade mõistatamine analoogiliselt "Poomise" mängule –</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; 	<p>ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p>Kirjalik tekstiloome Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</p> <p>Õigekeelsus Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.</p>		<p>A_ _ _ _ S.</p> <p>Õnnituskaardi kirjutamine ja saatmine.</p> <p>Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga.</p> <p>Lõimingu võimalused: üldpädevused, läbivad teemad, teised õppeained</p> <p>Kätt aitavad kirjutamiseks ette valmistada mitmesugused tegevused erinevate õppeainete tundides, mis arendavad üldist koordinatsiooni ja peenmotoorikat, käe, silma ja kõne koostööd, kirja rütmi ja liikumise suunda ning liigutusmälu. Sellised tegevused on näiteks kunstiõpetuse tunnis: kirja eelharjutused õlipastellide ja värviliste pliiatsitega suurtel paberitel, mustrite joonistamine, šabloonide järgi joonistamine, vaba joonistamine; või tööõpetuse tunnis: voolimine, rebimine, lõikamine, meisterdamine jms; või liikumistunnis tähe kujude läbi kõndimine, tähtede kujutamine kehaga, žongleerimine šifoonrätikute ja tangainetega täidetud kotikestega, ronimine, palli mängimine jms; või muusikatunnis: muusika rütmis liikumine, tantsimine, näpu- ja laulumängud, sõrmelaulud, laulud koos liigutustega, kirja eelharjutused muusika ja rütmifraaside saatel jne.</p>
--	---	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku; • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppu <p>-d (mida teed?), -te (mida teete?),</p> <p>-sse (kellesse? millesse?),</p> <p>-ga (kellega? millega?), -ta (kelleleta? milleleta?);</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja			
--	---	--	--	--

	kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena).			
--	---	--	--	--

3. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕISTED	ÕPIPROJEKTID, ÕPIPROJEKTID, ÕPPETEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
Kuulamine	<ul style="list-style-type: none"> kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; avaldata arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; 	<p>Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.</p> <p>Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.</p> <p>Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja</p>	<p>Kuulamisülesanne, kuulamine ja kuulmine, monoloog, dialoog, vestlus, (põhjendatud) arvamus, jutustamine, kommenteerimine;</p> <p>häälik, täht, hääli, hääliku pikkus</p> <p>Lugemine, lugemispala, lugemistehnika, lugemisoskus, jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus,</p>	<p>Helindid veebis, nt lindude jm loodushäälte tutvustuseks;</p> <p>video heli kuulamine ilma pilti nägemata, et mõistatada teose sisu;</p> <p> mobiili või diktofoniga salvestatud laste endi kõne ja esitused;</p> <p>Eesmärgistatud kuulamise hindamiseks võib koostada töölehti, esitada avatud küsimusi, pakkuda valikvastuseid, õige-vale ülesandeid (ka õige-vale vastuse esitamine)</p>

		ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.	liisusalm, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.	Koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; Esitab luuletust peast;
Kõnelemine	<ul style="list-style-type: none"> väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, 	Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms. Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja	kõne- ja kirjakeel, sobiv suhtluskeel, põhjendatud arvamus, vestluskaaslane ehk vestluspartner.	Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Võib paluda õpilasel esineda üksi kogu klassile (nt seletada mängu või tööjuhendit; jutustada kuuldust, nähtust, läbielatust või loetust; Jutustada edasi kaaslaselt kuuldu lugu; arutleda kuuldu põhjal. Kirjeldada eset, tegelast vms; Mõelda välja telefonikõne; koostada kahekõne; intervjuuerida kedagi.

	<p>pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtähendusega sõnu; • esitab luuletust peast; 	<p>täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtähendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine. Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.</p>	<p>Erinevate suhtlusolukordade klassis läbi -mängimine (nt ametlik suhtlus, suhtlus sõbraga, vanematega)</p> <p>Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.</p> <p>Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.</p> <p>Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p> <p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.</p> <p>Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste</p>
--	--	--	---

				meeleolude väljendamiseks.
Lugemine	<ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; • on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, 	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslase lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.</p> <p>Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p>	<p>muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri.</p> <p>teade, tööjuhend, eeskiri, retsept, saatekava, sõnastik, sisukord, õpikutekst, teatmetekst, ajalehe- ja ajakirja- ning muu meediatekst.</p>	Vabalugemiseks sobivate teoste leidmine eesti ja maailma lastekirjandusest. Autorite, nende elulugude ning loominguga tutvumine nii trüki- kui ka veebitekstide kaudu.

	<p>kõneleb loetud raamatust;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab nimetada mõnda lastekirjanikku. • kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; • rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet. 	<p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning laste ajakirjanduses.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi.</p> <p>Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik</p>		<p>Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p>
--	---	---	--	--

		<p>saatelause alusel ning partnereid arvestades.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri</p> <p>Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>		
Kirjutamine	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; • kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile või arvutis, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; • valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja 	<p><u>Kirjatehnika</u></p> <p>Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p><u>Õigekiri</u></p>	<p>häälik, täht, hääli, kuulamine, kuulmine, hääliku pikkus</p>	<p>Töö vormistamine paberil loetavas käekirjas ja arvutis.</p> <p>Tarbeteksti (kutse, õnnitlus) kirjutamine näidise järgi.</p> <p>Sõnade mõistatamine analoogiliselt "Poomise" mängule –</p> <p>A_ _ _ _ S.</p>

	<p>suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses; • kirjutab suure algustähga lause alguse, inimeste- ja loomade nimed ning õpitud kohanimed; • piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib 	<p>Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. <i>k, p, t s-i</i> ja <i>h</i> kõrval. <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). <i>h</i> sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna.</p> <p>Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning <i>sse-</i> lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).</p> <p>Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid.</p>		<p>Lõimingu võimalused: üldpädevused, läbivad teemad, teised õppeained</p> <p>Kuulamisülesande alustekst võib tugineda nii üldpädevustele, läbivatele teemadele kui ka teistele õppeainetele. Nt läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ puhul saab kuulata mõnda taskuhäälingut või sarja “Osoon” saateid ja pärast vastata küsimustele ning arutada selle üle, mida kuuldi.</p> <p>Oluline on tundi tuua aktuaalseid teemasid, nt “Tervise ja ohutuse” teema puhul saab kuulata mõnda saadet või taskuhäälingut, kus räägitakse nt hiljuti juhtunud loodusõnnetusest vms.</p>
--	---	---	--	--

	<p>kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostab kutse, õnnitluse, teate, e- kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskaemi või kava toel. • kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile. 	<p>Koma kasutamine loetelus; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.</p> <p>Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p>Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.</p>		
Tekstiloome		<p>Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.</p> <p>Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.</p> <p>Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.</p> <p>Loovtöö kirjutamine (vaba jutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel,</p>		<p>Pildiseeriad erinevatel teemadel.</p> <p>Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.</p>

		fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Sündmusest ja loomast kirjutamine. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.		Kirja kirjutamine. Oma kirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.
--	--	---	--	--

4. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕISTED	PRAKTILISED TÖÖD, ÕPIPROJEKTID, ÕPPETEGEVUS VÄLJASPOOL KLASSIRUUMI
Suuline ja kirjalik suhtlus	<ul style="list-style-type: none"> Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; jutustab kuulnud teksti ümber; esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; väljendab oma arvamust, annab infot arusaadavalt edasi; leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, 	<p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Juhendi järgimine ja kuuldu põhjal tegutsemine.</p> <p>Kuuldud teksti ümberjutustamine. Lavastuse, kuulnud proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine.</p> <p>Kuuldu kohta täpsustavate küsimuste esitamine. Esitatud</p>	<p>Lavastus, proosa-, luule- ja ainetekstid</p>	<p>Annab juhiste alusel kaaslasel tagasisidet.</p> <p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Juhendi järgimine ja kuuldu põhjal tegutsemine.</p>

	<p>kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • esitab peast ilukirjandusteksti omal valikul, loeb teksti rollis; • annab juhiste alusel kaaslasele tagasisidet. 	<p>küsimuste mõistmine ja küsimustele vastamine.</p> <p>Loetu ja kuuldu kohta arvamuse avaldamine ja seisukoha põhjendamine, näite toomine tekstist.</p> <p>Kaaslaste arvamuse küsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine eakohasel viisil. Mõtete väljendamine selgelt ja arusaadavalt, mõtte lõpuleviimine ja mõtete omavaheline seostamine.</p> <p>Kõnelemisel kaaslase mõtete ümbersõnastamine, enda mõtete lisamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p>	<p>intonatsioon</p> <p>dialog, dramatiseering, rollimäng</p> <p>kommenteerimine (tunnustav kommenteerimine)</p>	<p>Rühmavestlus etteantud teemal, vestluse tulemuse esitus. Rühmareeglite kokkuleppimine, sobiva koostöövormi valimine.</p> <p>Dialogi ja dramatiseeringu esitamine.</p> <p>Rollimäng.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>
Teksti vastuvõtt	<ul style="list-style-type: none"> • Otsib teavet tundmatute sõnade kohta, selgitab nende tähendust; • valdab lihtsamaid lugemistehnikaid, eesmärgistab lugemist; 	<p>Tundmatu sõna tähenduse leidmine õpiku sõnastikust ja Sõnaveebist. Tähenduse selgitamine.</p> <p>Lugemiseks valmistumine, lugemise eesmärgistamine, keskendunud lugemine.</p>	<p>sõnaveeb</p>	<p>Esitab ilukirjandusteksti mõtestatult;</p> <p>Leiab vajaliku või huvipakkuva raamatu;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab tarbe- ja ilukirjandusteksti peamisi erinevusi; • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi ja leiab tekstist vajalikku infot; • nimetab ilukirjanduse põhiliike, proosa, luule, draama, ja nende tunnuseid; • nimetab rahvaluule põhiliike ja nende tunnuseid; • tutvustab loetud proosateose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust; kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise aega, kohta ja tegelasi; • kirjeldab luuletuse meeleolu, aega, kohta; • esitab ilukirjandusteksti mõtestatult; • leiab vajaliku või huvipakkuva raamatu; • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut); 	<p>Lugemistehnika arendamine, korduv ülelugemine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Lugemist hõlbustavad võtted. Lause, lõigu ning tervikteksti mõistmine ja ümberjutustamine.</p> <p>Tarbeteksti ja ilukirjandusteksti eesmärgi ja lugemise eripära. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).</p> <p>Ilukirjandustekst, kujundlik keelekasutus. Ilukirjanduse põhiliigid: luule, proosa, draama, nende erijooned.</p> <p>Jutustava teksti vastuvõtt. Süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased, käivitav sündmus, lahendus. Sündmuste järjekorra edasi edasiandmine. Arutlemine</p>	<p>väärtkirjandusteos</p> <p>intonatsioon</p> <p>tarbetekst</p> <p>remark</p> <p>luule proosa, draama</p> <p>süžee</p> <p>motiiv</p>	<p>On läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut);</p> <p>Tutvustab loetud raamatut kaaslastele, annab loetule hinnangu ning põhjendab seda.</p> <p>Loetud teksti dramatiseering õpetaja juhiste toel.</p> <p>Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).</p> <p>Vajaliku ja huvipakkuva raamatu leidmine kataloogi või e-otsingut kasutades.</p> <p>Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine ja lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.</p>
--	--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> tutvustab loetud raamatut kaaslastele, annab loetule hinnangu ning põhjendab seda. 	<p>tekstis käsitletud teema, tegelaste motiivide üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine tekstinäidete toel. Küsimustele vastamine tekstinäidete või oma sõnadega. Loetava kohta märkmete, märksõnaskeemi, kava ja küsimuste koostamine.</p> <p>Luuletuse teema määratlemine, aja ja koha kirjeldamine, meeleolu kirjeldamine.</p> <p>Rahvaluule põhiliikide ära tundmine ja tunnuste nimetamine: muinasjutt, muistend, lühivormid (mõistatus, vanasõna, anekdoot).</p>	<p>märksõnaskeem</p> <p>dramatiseering kataloog, e-otsing</p> <p>emotsionaalne muinasjutt, muistend, lühivormid (mõistatus, vanasõna, anekdoot)</p>	<p>Loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja põhjendamine.</p>
Tekstiloome	<ul style="list-style-type: none"> Jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest; jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga jutustava teksti; 	<p>Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, valikuline (mõne tegelase vaatepunktist), kokkuvõtlik, loov. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamise või asendamisega. Ümberjutustus kavapunktide, märksõnade ja küsimuste toel. Fantaasialoo,</p>	<p>aheljutustamine</p> <p>fantaasialugu</p>	<p>Aheljutustamine.</p> <p>Lühemate tarbetekstide kirjutamine: seletus- ja veenmiskiri, e-kiri, teade.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab lühema tarbeteksti vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile; • tunneb kirjutatavate teksti ülesehitust ja vormistustavasid; • kirjutab eakohase pikkusega loovjutte küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel; • tunneb protsesskirjutamise etappe, täiendab oma tööd tagasiside põhjal; • rakendab omandatud keeleteadmisi teksti kirjutamisel ja toimetamisel. 	muinasjutu või muistendi kirjutamine. Kirja esitav osa ja taustaosa. Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, sündmuste kaart), mustandite kirjutamine, tagasiside põhjal töö täiendamine, toimetamine, viimistlemine, avaldamine.	seletus- ja veenmiskiri, e-kiri, idee, mõtteskeem Protsesskirjutamine viimistlemine	Juhendavate tekstide kirjutamine: retsept, juhend või reeglistik. Kiri, ümbriku vormistamine.
Keeleteadlikkus	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi ja kaashäälikuühendi reeglit ja erandeid; • järgib kirjutamisel õpitud häälikuõigekirjareegleid; • eristab liitsõna täiend- ja põhiosa, liitsõna ja liitega sõna, aimab 	Häälikuõpetus ja õigekiri Helilised ja helitud häälikud. Liidete <i>-gi</i> ja <i>-ki</i> õigekiri. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri, sulghäälik sõna keskel. Tähtede <i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri tegijanimedes ja liitsõnades. <u>Sõnavaraõpetus</u>		Lõimingu võimalused: üldpädevused, läbivad teemad, teised õppeained Kätt aitavad kirjutamiseks ette valmistada mitmesugused tegevused erinevate

	<p>liitsõna tähendust täiend- ja põhiosa põhjal;</p> <ul style="list-style-type: none"> • selgitab sõna tähendust sõnastiku tähendusseletuse ja näidislause põhjal; • järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; • eristab sõnu liigiti; • oskab pöörata tegusõnu ainsuses ja mitmuses ning kasutada jaatavat ja eitavat kõnet tekstis; • oskab määrata lauseliikmeid ja teab nende ülesannet lauses; • moodustab ja kirjavahemärgistab lauseid õpitu piires korrektselt. 	<p>Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, täiendi funktsioon liitsõnas. Liitsõna tähendus. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p>Sõna tähenduse selgitamine oma sõnadega sõnastiku tähendusseletuse ja näidislause põhjal (nii raamatu- kui ka veebivariandist).</p> <p><u>Vormiõpetus</u></p> <p>Sõnaliigid ja nende funktsioon.</p> <p>Tegusõna. Jaatava ja eitava kõne kasutamine tekstis. Tegusõna pöörde, tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.</p> <p>Käändsõna. Käändsõnad: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käändsõna arv, ainsus ja mitmus.</p> <p>Muutumatud sõnad: määrsõnad, hüüdsõnad, sidesõnad, kaassõnad.</p> <p><u>Lauseõpetus</u></p>	<p>õppeainete tundides, mis arendavad üldist koordinatsiooni ja peenmotoorikat, käe, silma ja kõne koostööd, kirja rütmi ja liikumise suunda ning liigutusmälu. Sellised tegevused on näiteks kunstiõpetuse tunnis: kirja eelharjutused õlipastellide ja värviliste pliiatsitega suurtel paberitel, mustrite joonistamine, šabloonide järgi joonistamine, vaba joonistamine; või tööõpetuse tunnis: voolimine, rebimine, lõikamine, meisterdamine jms; või liikumistunnis tähe kujude läbi kõndimine, tähtede kujutamine kehaga, žongleerimine šifoonrätikute ja tangainetega täidetud kotikestega, ronimine, palli mängimine jms; või muusikatunnis: muusika rütmis liikumine, tantsimine,</p>
--	---	---	---

		Lause ja lauseliikmed. Alus, öeldis, sihtis määrus ja nende ülesanne lauses kui tervikus. Lihtsamad lause laiendamise võimalused.		näpu- ja laulumängud, sörmelaulud, laulud koos liigutustega, kirja eelharjutused muusika ja rütmifraaside saatel jne.
--	--	---	--	---

5. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕISTED	LÕIMING	LÄBIVAD TEEMAD
Suuline ja kirjalik suhtlus	1) oskab juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali valida; 2) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 3) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning avaldab arvamust.	<p>*Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>*Teabe ja abi küsimine erinevates suhtluskanalites ja -olukordades. Sobiva formaadi ja kanali valimine. Vahtu vestlus, telefonivestlus, e-kiri. Telefonivestluse alustamine ja lõpetamine.</p> <p>*Kaasõpilase ja õpetaja või muu suulise teksti eesmärgistatud kuulamine. Suuline arvamused avaldus ja vestlus etteantud teemal,</p>	Fakt, arvamus, suhtlusvahend	<p>Kirjandus, meedia-õpetus, inimese-õpetus</p> <p>inimese-õpetus, meedia-õpetus</p>	Kultuuriline identiteet

		<p>vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse avaldamine, väite esitamine ja selle põhjendamine. *Kuuldu põhjal järelduse sõnastamine suuliselt või kirjalikult.</p> <p>*Suuline aramusavaldus ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.</p>			
Teksti vastuvõtt	<ul style="list-style-type: none"> Analüüsib teksti väljenduslaadi lähtuvalt kasutusvaldkonnast ja suhtlusolukorrast; nimetab teksti liiki, selle eesmärgi ja iseloomustab autori väljenduslaadi õpitud keeleteadmiste põhjal; võrdleb tekste ülesehituse, vormistuse ja keelekasutuse põhjal; tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, 	<p>*Teksti analüüsimine.</p> <p>*Teksti kasutusvaldkond, suhtlusolukorra kirjeldamine (ametlik, tööalane, õppimisega seotud, isiklik).</p> <p>*Tekstiliigi ja eesmärgi nimetamine.</p> <p>* Autori keelekasutuse ja stiili iseloomustamine ja põhjendamine ning näidete toomine tekstist.</p> <p>*Tekstide võrdlemine ülesehituse, vormistuse ja keelekasutuse põhjal.</p> <p>*Teabe- ja õppetekstid, nende peamised liigid ja allikad.</p> <p>*Pildiline ja tekstiline teave, lugemine teabe saamise eesmärgil (reegel, juhend, tabel, skeem, diagramm, plaan, kaart jm). *Visuaalselt esitatud</p>	<p>kaart, legend, intervjuu, viipe-, tehise- ja salakeel</p> <p>tekstiliik, stiil,</p> <p>reegel, juhend, skeem,</p>	<p>loodus-õpetus, kirjandus, matemaatika</p> <p>matemaa-</p>	<p>teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon</p> <p>teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon</p>

	<p>leiab neist vajaliku teabe, koostab lihtsama päringu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • hindab sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa, verbaliseerib graafilise teabe; • tunneb konspekteerimise võtteid, teeb lugedes või kuulates märkmeid, koostab skeeme; • oskab sõnastada lugemise, vaatamise, kuulamise eesmärgi ja teeb eesmärgist lähtuva kokkuvõtte; • esitab teksti kohta kriitilisi küsimusi ja avaldab arvamust, kontrollib teksti usaldusvärsust, eristab arvamust ja fakti. 	<p>info (foto, joonise, graafik, tabel) verbaliseerimine, lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine. *Kuuldud teabe jälgimine, märkmete tegemine. *Konspekteerimise võtted ja märkmete tegemine.</p>	<p>graafik, konspekt, diagramm</p> <p>kokkuvõte, fakt, arvamus</p>	<p>tika, loodusõpetus</p> <p>ajalugu, kirjandus</p>	<p>kultuuriline identiteet, väärtushinnangud ja kõlblus</p>
Tekstiloome	<ul style="list-style-type: none"> • Teeb lühiettekande, oskab allikaid valida 	<p>*Lühiettekanne ja esitlus internetist või teatmeteostest leitud ainealase info põhjal.</p>		<p>ajalugu, inimese-</p>	<p>kultuuriline identiteet, väärtus-</p>

	<p>ja hinnata, koostab lihtsama viite;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab tekste protsessikeskselt, täiendab tagasiside põhjal tekste; • jutustab oma elamustest ja kogemustest, ehitab jutustuse tavakohaselt üles; • kirjeldab eset, olendit ja inimest, ehitab kirjelduse tavakohaselt üles; • arutleb suuliselt ja kirjalikult, ehitab arutleva teksti tavakohaselt üles ja kasutab arutlevale tekstile omaseid keelendeid; • vormistab tekstid korrektselt nii käsitsi kui arvutil; • põhjendab oma hinnangut tekstinäidetega. 	<p>Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika: lihtsama viite vormistamine, refereerimine.</p> <p>*Jutustava, kirjeldava, põhjendava teksti koostamine protsessikeskselt.</p> <p>*Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine minavormis. Jutustuse ülesehitus: aja- ja koha nimetamine, tegelase või tegelaste kirjeldamine, käivitav sündmus, tegelase mõtted ja tegevus selle lahendamise nimel, lõpetus. Jutustava teksti tunnused: ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses.</p> <p>*Kirjeldamine. Täpne sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi ja inimese kirjeldamine ja neile iseloomulike tunnuste nimetamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine.</p>	<p>veakriitiline lugemine, meedia-eetika, avaliku ruumi mõiste, viitamine, refereerimine</p> <p>kirjeldamine, iseloomustamine, jutustamine, lõik, sidusus mina-vormi kasutamine</p> <p>Otsekõne</p>	<p>õpetus</p> <p>kirjandus, ajalugu, loodusõpetus,</p> <p>kirjandus, ajalugu, inimeseõpetus</p>	<p>hinnangud ja kõlblus</p>
--	--	--	---	---	-----------------------------

		<p>*Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje väljendamine. Arutleva teksti tunnused: rõhutavad sõnad, võrdlemine, näidete toomine, põhjendavate sidendite kasutamine. *Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p>			
Keeleteadlikkus	<ul style="list-style-type: none"> • Nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid; • kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi; • kirjutab sagedamini esinevad võõrsõnad korrektselt; • kasutab enda tekstis sünonüüme, arvestades nende tähendusvarjundeid; • kasutab sobivat tegusõna ajavormi enda tekstis; • valib sobiva käändevormi lause kontekstist lähtuvalt; • moodustab omadussõnade võrdlusastmeid ja kasutab neid enda tekstis korrektselt; 	<p>*Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled. Sugulaskeeled ja sugulasrahvad.</p> <p>*Võõrtähed ja -häälikud. Võõrsõnade õigekiri, sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Häälduse ja kirjaõiguse kontrollimine sõnastikest.</p> <p>*Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus. Tähe <i>h</i> õigekiri võõrsõnades. Tähtede <i>f</i> ja <i>š</i> õigekiri. Poolitamisreeglite meenutamine.</p> <p><u>*Sõnavaraõpetus</u></p> <p>*Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine tekstis.</p>	<p>Keel kui rahvuslik identiteet</p> <p>võõrsõna, tsitaatsõna, omasõna</p> <p>sulghäälik, poolitamine, silbitamine</p> <p>sünonüüm, antonüüm, homonüüm,</p>	<p>inimese-õpetus, ajalugu, inglise keel,</p>	<p>kultuuriline identiteet, väärtus-hinnangud ja kõlblus</p>

	<ul style="list-style-type: none"> moodustab ja kirjavahemärgistab liitlauseid ja lihtlauseid, sh koondlauseid; kasutab enda tekstis korrektselt otsekõnet; eristab nime ja nimetust, märgib enda tekstis nimed ja nimetused korrektselt; järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid ja omandatud keeleteadmisi tekstiloomes. 	<p>Sünonüümide tähendusvarjundid, tesauruse ja kasutamine. Tähendussetuste võrdlemine sõnaraamatutest (nii raamatukui ka veebivariandist). Sobiva sõna kasutamine oma tekstis.</p> <p><u>*Vormiõpetus</u></p> <p>Sõnaliikide meenutamine.</p> <p>Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik, täis- ja enneminevik ning nende tähenduserinevus. Sobiva ajavormi valimine teksti.</p> <p>Käänamine. Käänded, nende küsimused ja tähendus. Käändetunnus, mitmuse lõpp. Sobiva käände valik sõltuvalt lause kontekstist.</p> <p>Omadussõnade võrdlusastmed, keskvõrde ja ülivõrde kasutamine tekstis.</p> <p><u>*Lauseõpetus</u></p> <p>Liht- ja liitlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses. Koondlause ja loetelude kasutamine ja kirjavahemärgistamine tekstis.</p>	<p>paronüüm, tesaurus</p> <p>sõnaliigid, lauseliigid, nimi ja nimetus</p> <p>tegusõnavormide mõiste</p> <p>käänamine</p> <p>võrdlusastmed</p> <p>koondlause, loetelu, üte</p>	<p>kirjandus, inglise keel,</p>	
--	--	--	---	---------------------------------	--

		Üte ja selle kirjavahemärgid. Otsekõne ja kaudkõne. Saatelause ja otsekõnelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel. Otsekõne kirjavahemärgid ja kasutamine. <u>*Muud õigekirja teemad</u> Algustäheõigekiri: kohad, ajaloosündmused, ametinimetused ja üldnimetused, perioodikaväljaanded, tooted. Nime ja pealkirja eristamine, teoste pealkirjad (heliteosed, filmid, raamatud, lavastused jne).	otsekõne, kaudkõne, saatelause	kirjandus, ajalugu inimese- õpetus, muusika, kunsti- õpetus	
--	--	--	--------------------------------------	---	--

Pädevused:

Kultuuri ja väärtuspädevus: õpilane eristab head ja taunitavat käitumist, valib sobiva sõnavara; väärtustab häid suhteid ja teab, et ka tema arvamus on oluline.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus: õpilane suudab oma arvamust avaldada ja teiste arvamust kuulda võtta.

Enesemääratluspädevus: valitseb oma meeleolusid ja teab oma tugevusi.

Õpipädevus: on valmis koostööks kaasõpilastega, abi saamiseks pöördub täiskasvanu poole, seostab uusi teadmisi varem õpituga.

Suhtluspädevus: hindab olukorda ja valib olukorrale sobiva suhtlusviisi, loeb eakohast kirjandust ja mõistab tarbetekste, kirjutab lihtsamaid loovtekste, väärtustab eesti keelt ja õigekirja.

Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus: loeb ja analüüsib erinevaid skeeme ja tabeleid, teeb vahet faktil ja arvamusel.

Ettevõtlikkuspädevus: valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi.

Digipädevus: kasutab arvutit ja interneti suhtlusvahendina, teab digikeskkonnas valitsevaid ohte ja kaitseb ennast.

Läbivad teemad:

keskkond ja jätkusuutlik areng,

kultuuriline identiteet,

teabekeskkond,

väärtused ja kõlblus,

teabekeskkond ja meediakasutus.

Õppeained:

kirjandus - funktsionaalne lugemine, tekstianalüüsi oskus,

võõrkeel - keeltevahelised seosed,

ajalugu - funktsionaalne lugemine, nimi ja nimetus, ajaloosündmuste õigekiri,

loodusõpetus ja inimeseõpetus - funktsionaalne lugemine, suur- ja väike algustäht

matemaatika - funktsionaalne lugemine, tekstülesannete lahendamine.

6. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕISTED	LÕIMING	LÄBIVAD TEEMAD
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Õpilane:</p> <p>1) valib juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali;</p> <p>2) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab järelduse;</p> <p>3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;</p> <p>4) põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti;</p> <p>5) kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.</p>	<p>1) Tekstide kriitiline kuulamine, faktide leidmine ja kontrollimine, kuuldule hinnangu andmine. Kriitiliste küsimuste esitamine vahetus suhtluses.</p> <p>2) Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal. Klassivestlus, diskussioon. Vestluses kõnejärje hoidmine ja üleandmine kaaslasele. Kaaslase aktiivne kuulamine, kaaslase öeldu täiendamine ja täpsustamine. Vestluskaaslasele positiivse tagasiside andmine.</p> <p>3) Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine. Viisakusväljendite kasutamine, sobiva suhtlusstiili valimine, parasiitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine. Viisakas ja</p>	<p>fakt ja arvamus, kriitiline lugemine</p> <p>arutelu, suhtlemis-eetika, -reeglistik,</p> <p>Tagasisides-tamine</p> <p>kõnekeel, kirjakeel,</p>	<p>kirjandus, inimese-õpetus,</p>	<p>kultuuriline identiteet, teabekeskond, väärtused ja kõlblus.</p>

		ohutu suhtlus virtuaalkeskkonnas.	vulgarismid, parasiit-sõnad		
Teksti vastuvõtt	<p>Õpilane:</p> <p>1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;</p> <p>2) iseloomustab õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;</p> <p>3) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;</p> <p>4) võrdleb tekste, esitab küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte;</p> <p>5) kuulab ja jälgib vastuvõetavat teksti, valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;</p> <p>6) tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe;</p>	<p>1) Arutlevate meediatekstide ülesehituse analüüs. Lõigu, teksti eesmärk, varjatud eesmärk.</p> <p>Argumendi osad.</p> <p>Mõjutusvõtete ja hinnanguliste keelendite leidmine.</p> <p>2) Meediakanalid ja -väljaanded Eestis, kommertsmeedia ja rahvusringhääling. Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid. Raadiosaate eesmärgistatud kuulamine, telesaate eesmärgistatud vaatamine, kuuldu konspekteerimine, võrdlemine, kokkuvõtte tegemine.</p> <p>3) Trüki ja veebiajakirjandus. Ajalehežanrite (uudis, arvamuslugu, intervjuu, olemuslugu) eesmärgid ja ülesehitus. Pilt meediatekstides: pressifoto, karikatuur, pildiallkirja eesmärk.</p>	<p>lõigu mõte, ülesehitus, väitlus</p> <p>meedia , mõiste ja kanalid</p> <p>konspekt, kokkuvõtte, kriitiline lugemine</p> <p>uudis, arvamus-</p>		<p>kultuuriline identiteet, teabekesk-kond, väärtused ja kõlblus.</p>

	7) võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest.	4) Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.	lugu, intervjuu, reklaam, karikatuur		
Tekstiloomed	Õpilane: 1) leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet; 2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhiastmeid; 3) jutustab, kirjeldab, võrdleb ja arutleb suuliselt ja kirjalikult; 4) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande; 5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste; 6) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis.	1) Protsesskirjutamise etappide meenutamine. Lisateabe otsimine. Alusteksti kasutamine enda tekstis: refereerimine. Alustekstile enda mõtete lisamine, autori ja enda mõtete vastandamine, kõrvutamine. Kirjandi ülesehitus: Sissejuhatus, teemaarenduse lõigud e argumendid, kokkuvõte. Lõigu ülesehitus: väide, selgitus, näide, järeldus. Tabav pealkiri. Oma sõnastuse ja lausestuse toimetamine, õigekirja korrektori kasutamine, oma vigade leidmine ja parandamine. Teksti vormistamine arvutil: reavahe, joondus, lõiguvahed, pealkirjastamine. 2) Multimodaalse teksti loomine: pildi-, video ja	alustekst, refereerimine, tsiteerimine kirjand, lõik, sissejuhatus, teemaarendus, kokkuvõte, järeldus, väide		

		<p>graafilise materjali kasutamine. Teksti kujundamine erinevates rakendustes.</p> <p>3) Ajakirjandustekstide kirjutamine: reklaam, uudis, arvamislugu, intervjuu.</p>			
Keeleteadlikkus	<p>Õpilane:</p> <p>1) nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid;</p> <p>2) eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest;</p> <p>3) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliikide tüüpjuhte ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme;</p> <p>4) moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;</p> <p>5) järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;</p>	<p>1) Eesti murded. Murdekaart, murdekeelenäited, murdesõnastiku kasutamine.</p> <p>2) Õigekiri: Õigekirja kontrollimine õigekeelsussõnaraamatust (nii raamatu- kui ka veebivariandist), märkide lugemine. Veaohtlikud liited: -lik; -likkus. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Lühendite lugemine</p> <p>3) Sõnavaraõpetus: Kirjakeel ja argikeel (sh släng), sõnade stiiliväärtus ja märgendid sõnastikes. Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides ja enda tekstis. Sobiva sõnavaliku tegemine vastavalt kontekstile: oma või võõrsõna, harvad, vanamoelised sõnad jne.</p>	<p>murdekeel, släng, oskuskeel, kirjakeel</p> <p>ÕS - õigekeelsõnaraamat</p> <p>sünonüümija antonüümisõnastik,</p> <p>murdekeele sõnastik</p> <p>lühendite sõnastik</p>		

	<p>6) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;</p> <p>7) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.</p>	<p>4) Vormiõpetus: Grammatiline ühildumine käändes ja arvus. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (ne- ja line-liitelised omadussõnad). Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine. Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. Sõnastike kasutamine käändevormide kontrollimiseks.</p> <p>5) Lauseõpetus: Liitlause. Lihtlause sidumine liitlauseks. Rindlause ja osalused. Sidesõnaga ja sidesõnata rindlause. Rinnastavad sidendid. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Alistavad sidendid. Põimlause vahemärgistamine.</p>	<p>araabia ja Rooma numbrid</p> <p>põhi- ja järgarvsõna</p>		
--	---	---	---	--	--

Pädevused:

Kultuuri ja väärtuspädevus: õpilane eristab head ja taunitavat käitumist, valib sobiva sõnavara; väärtustab häid suhteid ja teab, et ka tema arvamus on oluline.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus: õpilane suudab oma arvamust avaldada ja teiste arvamust kuulda võtta.

Õpipädevus: on valmis koostööks kaasõpilastega, abi saamiseks pöördub täiskasvanu poole, seostab uusi teadmisi varem õpituga.

Suhtluspädevus: hindab olukorda ja valib olukorrale sobiva suhtlusviisi, loeb eakohast kirjandust ja mõistab tarbetekste, kirjutab lihtsamaid loovtekste, väärtustab eesti keelt ja õigekirja.

Digipädevus: kasutab arvutit ja interneti suhtlusvahendina, teab digikeskkonnas valitsevaid ohte ja kaitseb ennast.

Läbivad teemad:

kodanikualgatus ja ettevõtlikkus,

kultuuriline identiteet,

teabekeskkond,

väärtused ja kõlblus.

Õppeained

kirjandus - funktsionaalne lugemine, teksti analüüsioskus;

võõrkeel - sugulaskeeled, eesti keel teiste seas;

ajalugu - algustäht, kokku-lahkukirjutus, funktsionaalne lugemine;

loodusõpetus - õigekiri, funktsionaalne lugemine;

kunst/muusika - algustäht, pealkirjade ortograafia, funktsionaalne lugemine;

matemaatika - numbrite ortograafia, funktsionaalne lugemine.

7. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕISTED	LÕIMING
Suuline ja kirjalik suhtlus	Õpilane: 1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 3) teeb kuuldu ja loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte; 4) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ja osaleb diskussioonides; 5) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja	1) Tekstide kriitiline kuulamine, faktide leidmine ja kontrollimine, kuuldule hinnangu andmine. Kriitiliste küsimuste esitamine vahetus suhtluses. 2) Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal. Klassivestlus, diskussioon. Vestluses kõnejärje hoidmine ja üleandmine kaaslasele. Kaaslase aktiivne kuulamine, kaaslane öeldu täiendamine ja täpsustamine. Vestluskaaslasele positiivse tagasiside andmine. 3) Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine. Viisakusväljendite kasutamine, sobiva suhtlusstiili valimine, parasiitkeelendite	fakt, arvamus, kriitiline lugemine, diskussioon, argi- ja kirjakeel, släng, murdekeel	kirjandus, ajalugu, inimeseõpetus

	<p>seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>6) märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid;</p> <p>7) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavaid ja võimalusi.</p>	<p>vältimine, mõtte lõpuleviimine.</p> <p>Viisakas ja ohutu suhtlus virtuaalkeskkonnas.</p>		
<p>Teksti vastuvõtt</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;</p> <p>2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;</p> <p>3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;</p> <p>4) teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab</p>	<p>1) Arutlevate meediatekstide ülesehituse analüüs. Lõigu, teksti eesmärk, varjatud eesmärk. Argumendi osad. Mõjutusvõtete ja hinnanguliste keelendite leidmine.</p> <p>2) Meediakanalid ja -väljaanded Eestis, kommertsmeedia ja rahvusringhääling. Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid. Raadiosaate eesmärgistatud kuulamine, telesaate eesmärgistatud vaatamine, kuuldu konspekterimine, võrdlemine, kokkuvõtte tegemine.</p> <p>3) Trüki ja veebiajakirjandus. Ajalehežanrite (uudis, arvamislugu, intervjuu, olemuslugu)</p>	<p>Tekstiliigid, lõik, argument, meedia</p> <p>Uudis, reportaaž, arvamislugu, arvustus, intervjuu, persoonilugu</p>	<p>Ajalugu, inimeseõpetus</p>

	<p>kujundlikkust mõjutusvahendina; 5) hindab kriitiliselt sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 6) võtab kokku ja konspekteerib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel, osutab arusaamatule; 7) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, kommenteerib, tõlgendab ning seostab oma kogemuste ja mõtetega; 8) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel, analüüsimisel ja tõlgendamisel ning seoste loomisel.</p>	<p>eesmärgid ja ülesehitus. Pilt meediatekstides: pressifoto, karikatuur, pildiallkirja eesmärk. 4) Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam.</p>	<p>Reklaam, karikatuur, adressaat</p>	<p>Kirjandus, ajalugu, võõrkeeled</p>
<p>Tekstiloome</p>	<p>Õpilane: 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet eri allikatest ja keskkondadest, valib kriitiliselt teabeallikaid</p>	<p>1) Protsesskirjutamise etappide meenutamine. Lisateabe otsimine. Alusteksti kasutamine enda tekstis: refereerimine. Alustekstile enda mõtete lisamine, autori ja enda mõtete</p>	<p>Alustekst, tsiteerimine, refereerimine,</p>	<p>kirjandus, võõrkeeled,</p>

	<p>ning osundab neid sobivas vormis; 2) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 3) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 4) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt, vormistab korrektselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated, kokkuvõtted ja lühiuurimused; meediatekstid, sh uudis, intervjuu; arvamustekstid, sh kirjand, kommentaar, arvamyslugu; avaliku suhtluse tekstid, sh avaldus, seletuskiri);</p>	<p>vastandamine, kõrvutamine. Kirjandi ülesehitus: Sissejuhatus, teemaarenduse lõigud e argumendid, kokkuvõte. Lõigu ülesehitus: väide, selgitus, näide, järeldus. Tabav pealkiri. Oma sõnastuse ja lausestuse toimetamine, õigekirja korrektori kasutamine, oma vigade leidmine ja parandamine. Teksti vormistamine arvutil: reavahe, joondus, lõiguvahed, pealkirjastamine. 2) Multimodaalse teksti loomine: pildi-, video ja graafilise materjali kasutamine. Teksti kujundamine erinevates rakendustes. 3) Ajakirjandustekstide kirjutamine: reklaam, uudis, arvamyslugu, intervjuu.</p>	<p>Lõik, ülesehitus, sissejuhatus, kokkuvõte, pealkiri, teksti sidusus</p> <p>avaldus, seletuskiri</p>	
--	---	---	--	--

	<p>6) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga, vahendab kuulnud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale;</p> <p>7) kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjat, järgib õigekirjanorme, kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid ja sõnavara;</p> <p>8) kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevelikuid.</p>			
Keeleteadlikkus	<p>Õpilane:</p> <p>1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest, kirjeldab ja mõistab eesti keele eripära, kujunemist ja rolli teiste keelte taustal, suhestab keeli teadlikult;</p> <p>2) suhtub mõistvalt eesti keelt teise keelena kõnelejatesse, on toetav vestluspartner;</p>	<p>1) Indoeuroopa keeled. Eesti keel kui soome-ugri keel ja läänemeresoome keel, läänemeresoome keeled.</p> <p>Läänemeresoome keelte eripära: astmevaheldus, käändesüsteem jne. Teise keelega kõneleja toetamine: parafraseerimine, sõnade pakkumine, keele pakkumine, julgustamine, oma kõne tempo ja raskusastme kohandamine.</p>	<p>häälikuline õigekiri, kaashäälikuühend, diftong, silp</p>	

	<p>3) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhimõtteid, kasutab õigekirjakorrektorit;</p> <p>4) kasutab eesti kirjakeelt avalikult esinedes ning õppides; 5) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, lauseehituse peajooni; 6) tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja sobival viisil, sh kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet;</p> <p>7) kasutab ja mõistab tekstis erineva stiiliväärtusega sõnu ja väljendeid, tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid;</p> <p>8) kirjeldab õpitud metakeele piires tekstide ülesehituslikku ja grammatilist ning sõnavaralist eripära;</p> <p>9) kasutab teadlikult mitmesuguseid</p>	<p>2) Häälikuõpetus. Kordamine: häälikute liigitamine helilisteks ja helituteks. Kordamine: Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid.</p> <p>Silbitamine, pikk ja lühike silp, kinnine ja lahtine silp.</p> <p>Tüvevaheldused kui eesti keele eripära: vältevaheldus ja laadivaheldus. Sõnavormist tüve eraldamine. Välte ja rõhu määramine ÕSi abil. Õigehääldus: võõrsõnade õigekirja kontrollimine ja hääldamine. Välte ja õigekirja seosed. 1) Indoeuroopa keeled. Eesti keel kui soome-ugri keel ja läänemeresoome keel, läänemeresoome keeled. Läänemeresoome keelte eripära: astmevaheldus, käändesüsteem jne. Teise keelega kõneleja toetamine: parafraseerimine, sõnade pakkumine, keele pakkumine, julgustamine, oma kõne tempo ja raskusastme kohandamine.</p> <p>2) Häälikuõpetus. Kordamine: häälikute liigitamine helilisteks ja helituteks. Kordamine:</p>	<p>parafraseerimine</p> <p>metakeel</p>	
--	--	--	---	--

	keeleallikaid, tunneb sõnaartikli ülesehitust, märke ja märgendeid, leiab teavet õigekirja, vormimoodustuse ja tähenduse kohta.	Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid. Silbitamine, pikk ja lühike silp, kinnine ja lahtine silp. Tüvevaheldused kui eesti keele eripära: vältevaheldus ja laadivaheldus. Sõnavormist tüve eraldamine. Välte ja rõhu määramine ÕSi abil. Õigehääldus: võõrsõnade õigekirja kontrollimine ja hääldamine. Välte ja õigekirja seosed.	sõnaartikkel,	
--	---	--	---------------	--

Pädevused:

Kultuuri ja väärtuspädevus: õpilane eristab head ja taunitavat käitumist, valib sobiva sõnavara; väärtustab häid suhteid ja teab, et ka tema arvamus on oluline.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus: õpilane suudab oma arvamust avaldada ja teiste arvamust kuulda võtta.

Õpipädevus: on valmis koostööks kaasõpilastega, abi saamiseks pöördub täiskasvanu poole, seostab uusi teadmisi varem õpituga.

Suhtluspädevus: hindab olukorda ja valib olukorrale sobiva suhtlusviisi, loeb eakohast kirjandust ja mõistab tarbetekste, kirjutab lihtsamaid loovtekste, väärtustab eesti keelt ja õigekirja.

Digipädevus: kasutab arvutit ja interneti suhtlusvahendina, teab digikeskkonnas valitsevaid ohte ja kaitseb ennast.

8. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕIS-TED	LÕIMING
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Õpilane:</p> <p>1)märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevalikuid;</p> <p>2)põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>3) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi;</p> <p>4) võtab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis kokku;</p> <p>5) algatab ja arendab nii suhtlust kui ka teemasid;</p> <p>6) arutleb eakohastel teemadel ja lahendab probleemülesandeid;</p> <p>7) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.</p>	<p>1)Suhtlusolukord, suhtlusolukorra komponendid, suhtluspartnerid.</p> <p>2)Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorraga arvestamine. Suhtlemisel partneri arvestamine.</p> <p>3)Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus.</p> <p>4)Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine.</p> <p>5)Rühmatöö käigus arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine. Kaaslase tööle</p>	<p>suuline ja kirjalik suhtlus,</p> <p>kõnekeel, argikeel</p> <p>kõnejärg</p> <p>diskussioon, kompromiss</p>	<p>kirjandus, inimeseõpetus</p> <p>kirjandus, ajalugu, inimeseõpetus</p>

		<p>põhjendatud hinnangu andmine.</p> <p>6) Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.</p> <p>7) Väitlus, väitluse reeglid.</p> <p>8) Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.</p>	väitlus	
Teksti vastuvõtt	<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb olulisi tekstiliike, nende põhijooni ja kasutamise võimalusi;</p> <p>2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega õpi- ja elutarbelisi tekste;</p> <p>3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast liigist ja autorist;</p> <p>4) märkab kujundlikkust mõjutusvahendina.</p>	<p>1) Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine.</p> <p>2) Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Uurimuse eesmärk ning ülesehitus. Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.</p> <p>3) Kõne kuulamine ning märkmete tegemine. Kõnest olulise teabe ja probleemide leidmine ning kokkuvõtte tegemine. Konspekterimine.</p>	kõne, konspekt	inimeseõpetus, ajalugu, geograafia

		<p>Kõne põhjal küsimuste esitamine.</p> <p>4)Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. Avalik ja varjatud mõjutamine.</p> <p>5)Meediaetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ning selle piirangud.</p>		
Keeleteadlikkus	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab eesti keele lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust, kasutab ja mõistab tekstis keelendeid; 2) teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest; 3) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; 4) oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; 5) rakendab omandatud keeleteadmisi 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Eesti kirjakeele kujunemine. 2. Algustäheõigekiri <p>Nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.</p> <p>3.Lauseõpetus ja õigekiri.</p> <p>Lause.</p>	nimi, nimetus, pealkiri	võõrkeeled, ajalugu, kirjandus

	<p>tekstiloomes, tekste analüüsid ja hinnates;</p> <p>6) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni; kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust.</p>	<p>Lause suhtluseesmärgid. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ning täiendite</p> <p>kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ning kasutamine lauses. Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ja tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks.</p>	<p>alus, öeldis, sihitis, määrus, täiend</p> <p>lisand, üte, liht- ja liitlause</p> <p>lauselühend</p>	
Tekstilooime	<p>Õpilane:</p> <p>1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist; valib</p>	<p>1. Teabe leidmine, reprodutseerimine ning seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires. Alustekstide (meedia- ja teabetekstid) põhjal kirjutamine: refereerimine,</p>		

	kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis; 2)tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe; 3)oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjandit; 4)oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).	arutlemine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. 2.Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine. Ettekande koostamine ja esitamine. 3.Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõte. Kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine. 4.Jutustava, kirjeldava ja arutleva kirjandi kirjutamine.		võõrkeeled, ajalugu,
--	--	--	--	----------------------

Pädevused.

Kultuuri- ja väärtuspädevus: tunneb üldkehtivaid moraalinorme, oskab ennast hinnata, tunneb Eesti peamisi vaatamisväärsusi.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus: on abivalmis ja salliv kodanik, oskab erinevates situatsioonides käituda ja koostööd teha.

Enesemääratluspädevus: hindab ennast adekvaatselt, analüüsib erinevates situatsioonides oma käitumist, käitub ohutult, teeb tervislikke valikuid.

Õpipädevus: analüüsib oma teadmisi ja oskusi, on motiveeritud edasi õppima.

Suhtluspädevus: väljendab ennast asjakohaselt nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, esitab ja põhjendab oma mõtteid, teab, et tal võib olla oma arvamus ja õigus selle eest seista, loeb eriliigilisi tekste ja väljendab ennast kirjas. **Ettevõtlikkuspädevus:** näitab üles algatusvõimet ja vastutab tulemuste eest.

Digipädevus: järgib digikeskkonnas samu moraal- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Läbivad teemad

elukestev õpe ja karjääri planeerimine,

keskkond ja jätkusuutlik areng,
kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
kultuuriline identiteet,
teabekeskond,
tervis ja ohutus,
väärtused ja kõlblus.

Õppeained

kirjandus- lugemine ja kirjutamine, suulise teksti mõistmine ja eneseväljendus

ajalugu- algustäht ja kokku- ja lahkukirjutus. Funktsionaalne lugemine.

loodusained- Loovtööde õigekiri. Funktsionaalne lugemine.

kunst/muusika- algustäht: pealkirjade ortograafia. Loovtööde õigekiri. Funktsionaalne lugemine.

matemaatika- numbrite ortograafia, funktsionaalne lugemine.

9. KLASS

TEEMA	ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU	MÕISTED	AINETEVAAHELINE LÕIMING
Suuline ja kirjalik suhtlus	Õpilane: 1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;	1)Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. 2)Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid.	suuline ja kirjalik suhtlus, blogi, vlogi, kommentaarium, jututuba,	ajalugu, võõrkeeled

	<p>2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;</p> <p>3) teeb kuuldu ja loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte;</p> <p>4) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ja osaleb diskussioonides;</p> <p>5) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>6) märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid;</p> <p>7) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.</p>	<p>3) Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -vääriskus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.</p> <p>4) Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine.</p> <p>5) Väitlus, väitluse reeglid</p>	<p>argi- ja kirjakeel</p>	<p>võõrkeeled, ajalugu, ühiskonnaõpetus</p>
<p>Teksti vastuvõtt</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) iseloomustab peamisi tekstiliike,</p>	<p>1) Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine.</p>		

	<p>nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; 3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 4) teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina; 5) hindab kriitiliselt sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 6) võtab kokku ja konspekterib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel, osutab arusaamatule;</p>	<p>Teabe talletamine ning süstematiseerimine. 2) Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. 3) Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine. 4) Peamised keelelised mõjutamisvõtted. Kriitiline lugemine.</p>	<p>tekstiliigid, tarbe-, teabe-, meedia- ja kunstitekst</p> <p>foto, joonis, skeem, pilttekst, teabegraafika</p> <p>kriitiline lugemine</p>	<p>ajalugu, ühiskonnaõpetus, võõrkeeled</p> <p>geograafia, ajalugu, ühiskonnaõpetus, bioloogia, kirjandus</p> <p>ajalugu, ühiskonnaõpetus, kirjandus,</p>
--	---	---	---	---

	<p>7) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, kommenteerib, tõlgendab ning seostab oma kogemuste ja mõtetega;</p> <p>8) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel, analüüsimisel ja tõlgendamisel ning seoste loomisel.</p>			võõrkeeled
Tekstilooime	<p>Õpilane:</p> <p>1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet eri allikatest ja keskkondadest, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis;</p> <p>2) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;</p> <p>3) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning</p>	<p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u></p> <p>1) Poolitamine, sealhulgas võõrsõnade ja nimede poolitamine.</p> <p>2) Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u></p> <p>1) Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving.</p> <p>2) Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine, liitmine ja</p>	<p>poolitamine ja silbitamine</p> <p>tsitaatsõna, võõrsõna</p> <p>stiilivärving, fraseologism</p>	

	<p>valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 4) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt, vormistab korrekselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated, kokkuvõtted ja lühiuurimused; meediatekstid, sh uudis, intervjuu; arvamustekstid, sh kirjand, kommentaar, arvamislugu; avaliku suhtluse tekstid, sh avaldus, seletuskiri); 6) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga, vahendab kuulnud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale;</p>	<p>tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited. 3) <u>Vormiõpetus ja õigekiri</u> 1) Muutumatu sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid. <u>Muud õigekirjateemad</u> 1) Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid. Kohad ja ehitised. Asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, riigid ja osariigid. Perioodikaväljaanded. Teosed, dokumendid ja sarjad. Ajaloosündmused. Üritused. Kaubad. 2) Tsitaatsõnade märkimine kirjas. 3) Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus. 4) Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine. 5) Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p>	<p>sõnade liitmine ja tuletamine</p> <p>nimi, nimetus,</p> <p>tsitaatsõnad, võõrsõnad,</p> <p>lühend</p> <p>keelekorrektor</p>	
--	---	--	--	--

	<p>7) kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjat, järgib õigekirjanorme, kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid ja sõnavara;</p> <p>8) kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevelikuid.</p>			
Keeleteadlikkus	<p>Õpilane:</p> <p>1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest, kirjeldab ja mõistab eesti keele eripära, kujunemist ja rolli teiste keelte taustal, suhestab keeli teadlikult;</p> <p>2) suhtub mõistvalt eesti keelt teise keelena kõnelejatesse, on toetav vestluspartner;</p> <p>3) järgib eesti õigekirja aluseid ja</p>	<p>1) Keeleuendus. Keeleuendus ja keele areng: võimalused ja ohud. Keelesugulus, soome-ugri ja indoeuroopa keeled. Eesti keele eripära ning võrdlus teiste keeltega.</p> <p>2) Eesti keele olulisemad sõna- ja käsiraamatud, keelealased internetiallikad. Sõnaraamatute kasutamine sõnade õigekirja, õigehääluse, õige muutmiseviisi, tähenduse ning stiilivärvingu leidmiseks.</p> <p>Häälikuõpetus ja õigekiri</p>		

	<p>põhimõtteid, kasutab õigekirjakorrektorit;</p> <p>4) kasutab eesti kirjakeelt avalikult esinedes ning õppides;</p> <p>5) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, lauseehituse peajooni;</p> <p>6) tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja sobival viisil, sh kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet;</p> <p>7) kasutab ja mõistab tekstis erineva stiiliväärtusega sõnu ja väljendeid, tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid;</p> <p>8) kirjeldab õpitud metakeele piires tekstide ülesehituslikku ja grammatilist ning sõnavaralist eripära;</p>	<p>1) Poolitamine, sealhulgas võõrsõnade ja nimede poolitamine.</p> <p>2) Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p> <p>Sõnavaraõpetus</p> <p>1) Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving.</p> <p>2) Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine, liitmine ja tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited.</p> <p>Vormiõpetus ja õigekiri</p> <p>1) Muutumatu sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.</p> <p>Muud õigekirjateemad</p> <p>1) Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid. Kohad ja ehitised. Asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, riigid ja osariigid. Perioodikaväljaanded. Teosed, dokumendid ja sarjad. Ajaloosündmused. Üritused. Kaubad.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>9) kasutab teadlikult mitmesuguseid keeleallikaid, tunneb sõnaartikli ülesehitust, märke ja märgendeid, leiab teavet õigekirja, vormimoodustuse ja tähenduse kohta.</p>	<p>Tsitaatsõnade märkimine kirjas. Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus. Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine. Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p>		
		<p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u> 3) Poolitamine, sealhulgas võõrsõnade ja nimede poolitamine. 4) Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u> 4) Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving. 5) Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine, liitmine ja tehissõnad. Sagedamini esinevad tuletusliited.</p> <p><u>Vormiõpetus ja õigekiri</u> 2) Muutumatu sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.</p>		

		<p><u>Muud õigekirjateemad</u></p> <p>1)Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid. Kohad ja ehitised. Asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, riigid ja osariigid. Perioodikaväljaanded. Teosed, dokumendid ja sarjad. Ajaloosündmused. Üritused. Kaubad.</p> <p>2)Tsitaatsõnade märkimine kirjas.</p> <p>3)Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus.</p> <p>4)Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine.</p> <p>5)Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p>		
--	--	--	--	--

Pädevused

Kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane suudab hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast, tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimeste ja ühiskonnaga, hindab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, teadvustab oma väärtushinnanguid.

Õpipädevus – õpilane suudab organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet.

Suhtluspädevus – õpilane suudab ennast selgelt ja viisakalt väljendada, ennast esitleda; loeb ning mõistab teabe- ja tarbetekste, kirjutab eri liiki tekste, väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt.

Digipädevus – õpilane suudab kasutada uuenevat digitehnoloogiat.

Läbivad teemad

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine; kultuuriline identiteet; teabekeskond ja meediakasutus; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus; väärtused ja kõlblus.

Õppeained

Kirjandus - lugemine ja kirjutamine, suulise teksti mõistmine ja eneseväljendus.

Ajalugu - algustäht ja kokku-lahkukirjutus, funktsionaalne lugemine.

Loodusained - õigekiri, loovtööde õigekiri, funktsionaalne lugemine.

Kunst/muusika - algustäht, pealkirjade ortograafia, loovtööde õigekiri, funktsionaalne lugemine.

Matemaatika - numbrite ortograafia, funktsionaalne lugemine.

Lõiming pädevuste, läbivate teemade ja teiste õppeainetega:

Pädevused. Kultuuri- ja väärtuspädevus – õpilane suudab hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast, tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimeste ja ühiskonnaga, hindab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, teadvustab oma väärtushinnanguid. Õpipädevus – õpilane suudab organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet. Suhtluspädevus – õpilane suudab ennast selgelt ja viisakalt väljendada, ennast esitleda;

loeb ning mõistab teabe- ja tarbetekste, kirjutab eri liiki tekste, väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt. Digipädevus – õpilane suudab kasutada uuenevat digitehnoloogiat.

Läbivad teemad. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine; kultuuriline identiteet; teabekeskond ja meediakasutus; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus; väärtused ja kõlblus.

Õppeained.

Kirjandus - lugemine ja kirjutamine, suulise teksti mõistmine ja eneseväljendus.

Ajalugu - algustäht ja kokku-lahkukirjutus, funktsionaalne lugemine.

Loodusained - õigekiri, loovtööde õigekiri, funktsionaalne lugemine.

Kunst/muusika - algustäht, pealkirjade ortograafia, loovtööde õigekiri, funktsionaalne lugemine. Matemaatika - numbrite ortograafia, funktsionaalne lugemine.